

HAGADA ŠEL PESAH

SEDER PESAH – KORAK PO KORAK

Ledor Vador

Ledor Vador

Ledor Vador
obrazovni projekat Saveza jevrejskih opština Srbije

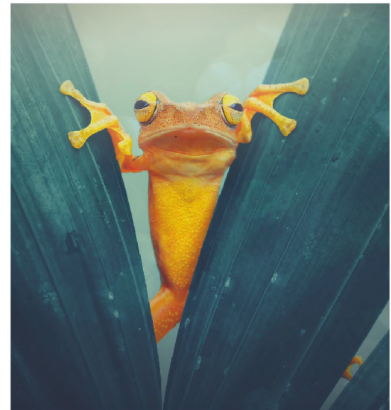

Publikacija je namenjena deci i omladini, u nadi da će svako od vas pronaći nešto interesantno i prilagođeno vašem uzrastu.

Ovu publikaciju priredile su koordinatorke projekta
Sonja Viličić i Mina Pašajlić

5781./2021.

נש

PRIČA O IZLASKU IZ EGIPTA

Zašto slavimo praznik Pesah? Hajde da zajedno pročitamo priču i saznamo!
Dok čitaš priču, možeš da nacrtáš scene iz priče u označenim poljima.

Nekada davno, kada su Jevreji već dugo živeli u Egiptu, na vlast je došao novi, zli faraon. Jevreji su tada postali robovi i morali su da rade mnogo i naporno bez pauza i odmora. Pravili su palate i gradove za faraona. Faraon je naročito bio zao prema jevrejskoj deci. Kako bi spasila svog sina, jedna jevrejska majka, Joheved, stavila je svog sina u korpu i pustila je niz reku. Bebu je pronašla faraonova ćerka i nazvala je bebu Mojsije – donešen iz vode. Mojsije je odrastao u faraonovoj palati.

Kako je Mojsije rastao, video je da jevrejski robovi naporno rade za faraona. Jednog dana, dok je šetao, Mojsije je video Egipćanina kako tuče Jevrejina. Mojsije mu je rekao da prestane i potukao se sa njim. Mojsije je onda pobeo u pustinju, gde je sreo Ciporu, svoju ženu, i živio je kao pastir. Jednog dana, dok je tražio pobeđu ovcu, ugledao je žbun koji gori. Žbun je goreo, ali nikako nije mogao da izgori. Glas Boga se čuo iz žbuna i rekao je Mojsiju da se vrati u Egipat i oslobodi jevrejski narod od ropstva. Mojsije je pokušao da objasni Bogu da on nije najbolji čovek za taj posao, ali ga je Bog ubedio da ga poslušá i rekao mu je „Ja ću biti sa tobom.“

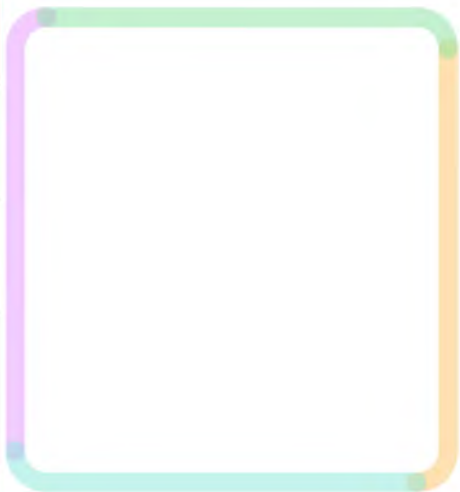

Faraonovo srce je bilo hladno i stegnuto, tako da kad je Mojsije tražio slobodu za jevrejski narod, faraon je odbio da ih pusti. Bog je bio ljut na faraona i rekao je Mojsiju da će poslati 10 zla na Egipat, kako bi faraon pristao da pusti jevrejski narod. Nakon svakog zla, Mojsije bi se vratio kod faraona i tražio da pusti Jevreje, ali faraon je svaki put odbio.

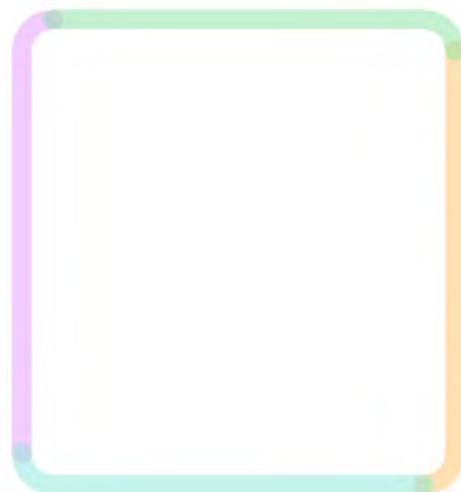
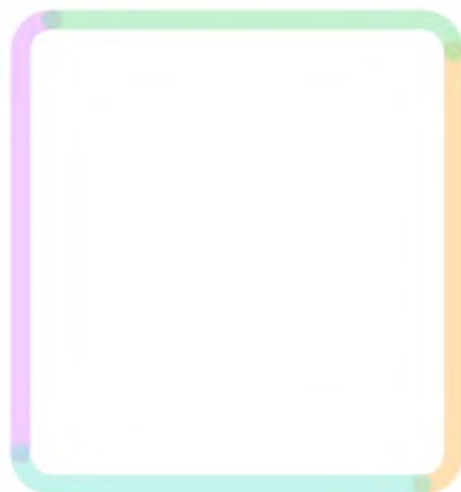
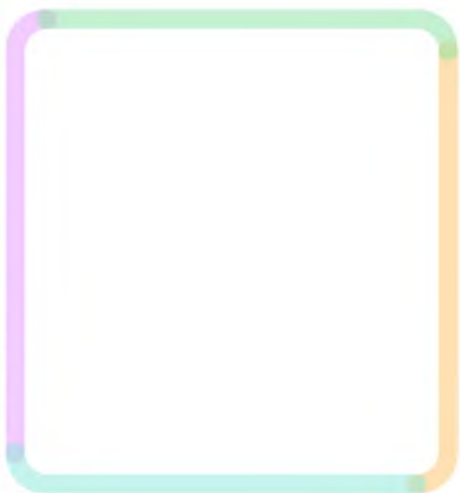
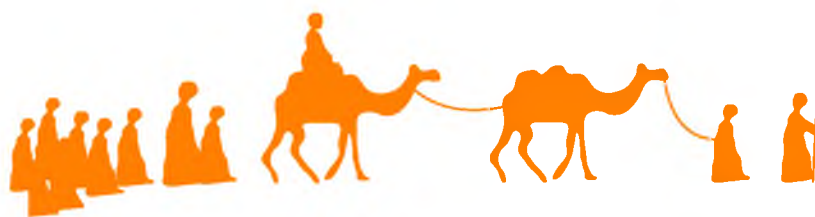

Zla koja su napala Egipat donela su krv, žabe, vaške, divlje zveri, pomor stoke, čireve, grad, skakavce, mrak i smrt prvorođenog deteta. Nakon svakog zla, faraon je odbijao da pusti Jevreje. Međutim, nakon desetog zla, nakon smrti provrođenih, faraon je rekao Mojsiju da odvede robove iz Egipta.

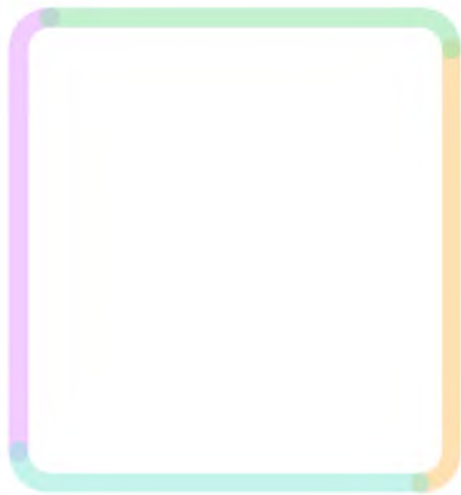
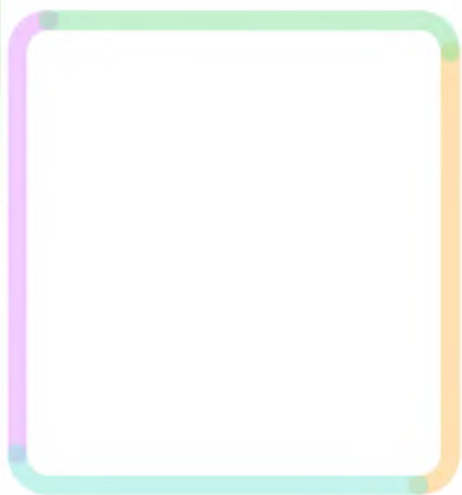

Jevreji su otišli brzo, u sred noći, i nisu imali dovoljno vremena da sačekaju ni da im testo za hleb naraste da mogu da ga ispeku. I tako smo dobili maces – hleb koji se peče, a da testo nije naraslo. Čim su Jevreji napustili Egipat, faraon je zažalio što ih je pustio. Poslao je svoju vojsku da uhvati Jevreje i da ih vrati nazad u Egipat. Vojska ih jurila sve do mora. Delovalo je da su Jevreji u zamci...

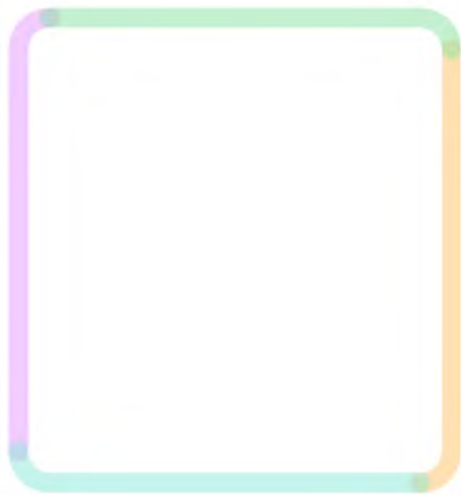
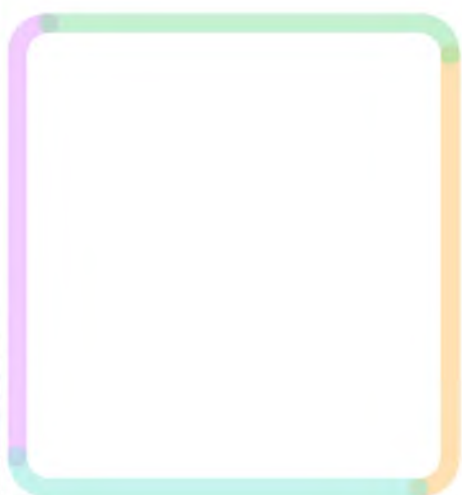

Najednom se pojavio stub vatre, koji je razdvojio Egipćane od Jevreja. Jevreji su imali samo more između sebe i slobode. Bog je zapovedio Mojsiju da uđe u more i podigne svoj štap, i da će se tada more razdvojiti na dva dela. Mojsije je uradio šta mu je Bog rekao i more se razdvojilo.

Jevreji su koračali kroz more kao da hodaju po suvoj zemlji. Egipćani su pojurili za njima, međutim more se spustilo i svi Egipćani su se udavili u moru. Jevreji su slavili na drugoj obali mora, pevajući pesme, igrajući i svirajući. I tako su krenuli put zemlje Izrael.

SVAKOG PROLEĆA SLAVIMO IZLAZAK IZ EGIPTA, ČUDA KOJA SU NAM SE DESILA I NAŠU SLOBODU KAO JEVREJSKOG NARODA. SEĆAMO SE NAŠIH PREDAKA KOJI SU SLAVILI PESAH PRE NAS, KAO I KOLIKO JE VAŽNO DA OSIGURAMO SLOBODU SVIH LJUDI, BEZ OBZIRA NA NJIHOVU VERU ILI NASLEĐE. SVAKE GODINE SEĆAMO SE OBNAVLJANJA PRIRODE, ŽIVOTA U NJOJ, KAO I NAŠIH ŽIVOTA.

OBIČAJI TOKOM PRAZNIKA PESAH

Spremanje kuće

Da bismo se pripremili za praznik Pesah, potrebno je uložiti dosta truda i vremena. Svi u porodici treba da pomognu. Običaj je da se iz kuće ukloni sva hrana koja sadrži hamec – uskiso testo usled delovanja kvasca ili stajanja. Potrebno je, sa posebnom pažnjom, očistiti i pospremiti sve ormariće i delove u kuhinji.

Bedikat Hamec

Bedikat Hamec je ceremonijal traženja ostataka hameca koje se obavlja veče pre Pesaha. Običaj je da domaćica sakrije nekoliko komadića hleba po kući, a domaćin i deca ih onda traže uz svetlost sveće. Nađeni komadići se počiste gušćijim perom, stave u drvenu kašiku, umotaju u platno i naredno jutro se spaljuju.

Priprema svećanih tanjira

Uz detaljno čišćenje kuće, za Pesah se koristi i posebno posuđe – vadimo i peremo svećane tanjire.

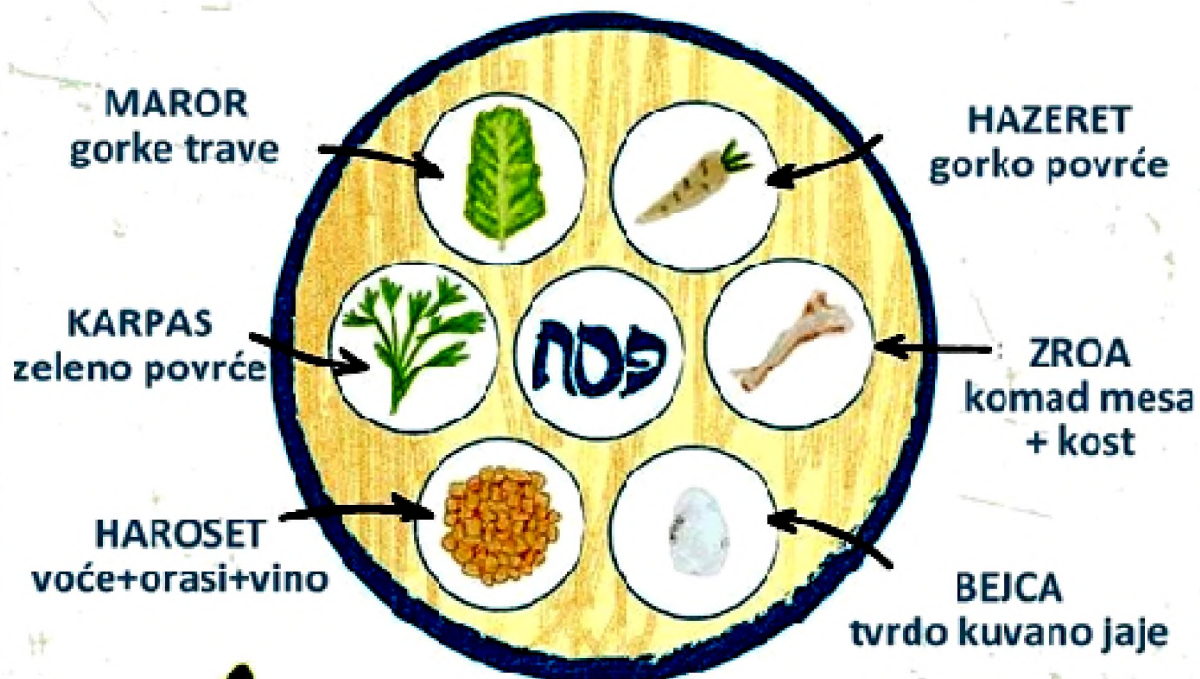
Priprema ukusnih obroka

Za Seder Pesah – svećanu večeru prve večeri praznika pripremaju se ukusni obroci.

Seder tanjir - keara

ŠTA SE NALAZI NA SEDER TANJIRU?

za vegetarijance
umesto komada
mesa/koske

za vegetarijance
umesto jajeta

U NEKIM ZAJEDNICAMA DODAJE SE:

za podršku žena i
inkluziju

za mir na
Bliskom Istoku

za porodice
iz mešanih brakova

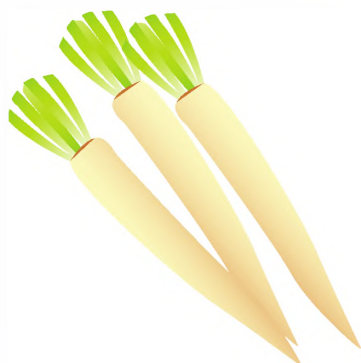
Zroa

Komad mesa koji ima kost, simbolično prikazuje žrtvu koja se prinosi u Hram za vreme Pesaha.

Karpas

Zeleno povrće

Maror

Gorke trave (gorko povrće, npr ren) simbolično prikazuju težak period sa kojim se jevrejski narod suočavao za vreme ropstva u Egiptu.

Haroset

Haroset je mešavina voća, oraha i vina. Ovakva mešavina simboliše cement, koji su Jevreji koristili kako bi napravili cigle.

Hazeret

Gorko povrće, koje mora biti različito od onog koje se koristilo za Maror.

Bejca

Jaje simbolično prikazuje prvu žrtvu koja se prinosi u biblijsko vreme tokom praznika Pesah.

Još dva važna sastojka na seder večeri

Maces

Maces je hleb ropstva, ali i slobode. Priča kaže da kada su Jevreji užurbano napuštali Egipat, nisu imali vremena da sačekaju da se testo za hleb podigne, zbog toga se maces smatra glavnim simbolom Pesaha. Maces je beskvasni hleb, koji se pravi od brašna koje od žetve nije dotaklo vodu. Testo, nakon što se pripremi, ne sme stajati nepečeno duže od 18 minuta. Za Pesah je micva (dobro delo) jesti maces.

Vino

Za Pesah pijemo četiri čaše vina, koje simbolišu četiri rečenice koje je Bog rekao deci Izraela: „Ja sam vas vodio“, „Ja sam vas spasio“, „Ja sam vas otpustio“, „Ja sam vas izveo“.

Seder – korak po korak

01 **KADEŠ**

08 **MACA**

02 **URHAC**

09 **MAROR**

03 **KARPAS**

10 **KOREH**

04 **JAHAC**

11 **ŠULHAN OREH**

05 **MAGID**

12 **CAFUN**

06 **RAHCA**

13 **BAREH**

07 **MOCI**

14 **HALEL**

15 **NIRCA**

KADEŠ

Blagoslov nad vinom

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגָּפֶן

Baruh ata Adonaj elohejnu meleh
haolam, borej pri hagafen.

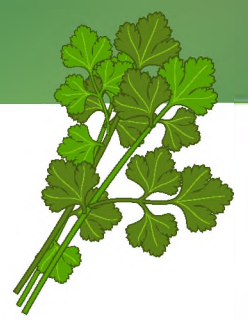
*Blagosloven da si Ti, Gospode Bože
naš, Kralju vaseljene, Koji je stvorio
plodove vinove loze.*

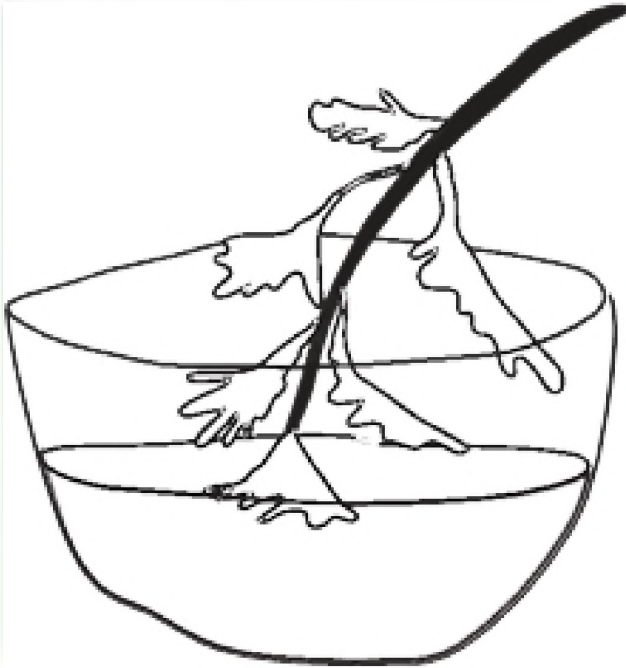
URHAC - *Pranje ruku*

KARPAS

Zeleno povrće + slana voda

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה

**Baruh ata Adonaj elohejnu
meleh haolam, borej pri
haadama**

*Blagosloven da si Ti, Gospode
Bože naš, Kralju vaseljene, koji
daje plodove zemlje.*

JAHAC - *Lomljenje macesa*

maces=maca

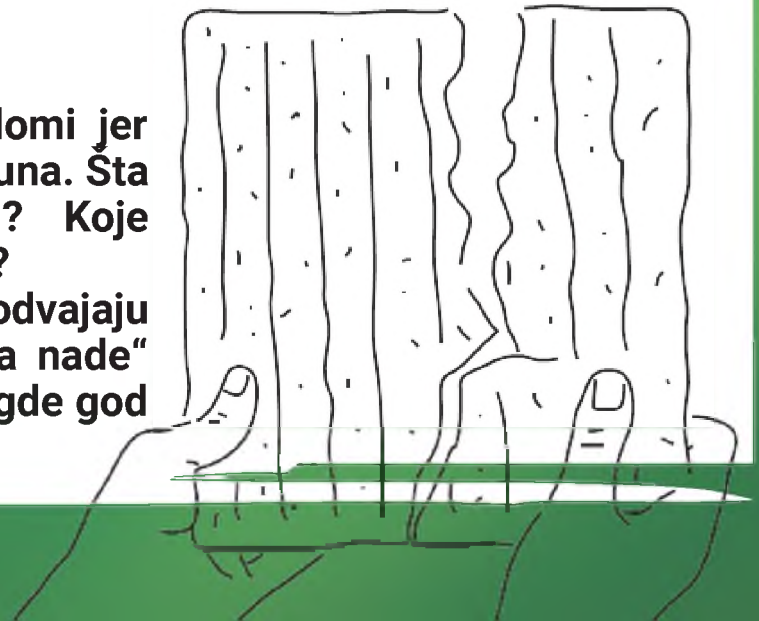
Polomi srednju maca na dva nejednaka dela.

Vrati manji deo na Seder tanjir.

Umotaj veći deo u salvetu i sakrij ga – to je afikoman. Gde ćeš ga sakriti?

Neki kažu da se srednja maca lomi jer naša sloboda od ropstva nije potpuna. Šta je nepotpuno u našem svetu? Koje probleme želiš da zajedno rešimo?

Neke porodice u ovom trenutku odvajaju još jedno parče maca, kao „Maca nade“ za sve one koji još nisu slobodni, gde god bili.

MAGID

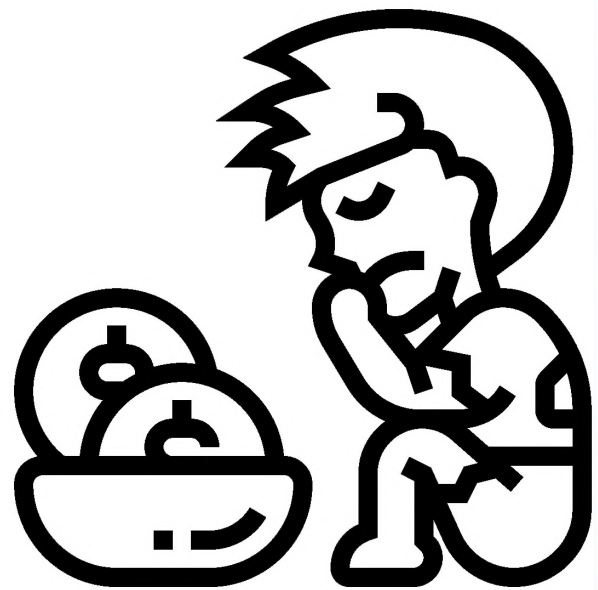

Pričanje priče o izlasku iz Egipta

Kao deo magida, za našu hagadu izdvajamo: priču o Izlasku, 4 pitanja, 4 dece, 10 zala, dajenu.

“Neka svi koji su gladni dođu i neka jedu... Ove godine smo robovi; sledeće godine smo slobodni ljudi.”

...Šta misliš da ovo znači?

Sada je vreme da ispričamo priču o izlasku iz Egipta. Možeš da se vratiš na početak i ispričaš priču po slikama koje si nacrtao ili nacrtala.

A možeš i sa svojom porodicom malo da se poigraš i da „odglumite“ kratku predstavu koja sledi...

MAGID - PRIČA O IZLASKU

PUSTI MOJ NAROD! Kratka predstava za Seder

Ovo je kratka i zabavna verzija za Magid deo Seder večere (deo kada se priča priča o izlasku iz Egipta). Ova kratka predstava je moderan obrt priče, ali ostaje verna činjenicama i narativu priče o izlasku iz Egipta. Ova predstava ima 13 uloga, ali ako vas je manje za stolom, neko može imati i po dve ili više uloga.

ULOGE: NARATOR, JOSEF, BENJAMIN, FARAON, SAVETNIK, JEVREJIN 1, JEVREJIN 2, JEVREJIN 3, ŠEF, ČERKA FARAONA, MOJSIJE, BOG, ARON (13 uloga)

NARATOR: Naša priča počinje u Egiptu, gde je Josef, nekada zatvorenik, sada faraonov glavni savetnik.

JOSEF: I, kako je sve u Izraelu?

BENJAMIN: Oj! Grozno! Bašte i usevi umiru. Nema kiše uopšte ove godine. Zato smo morali da dođemo u Egipat.

JOSEF: Ne brini... život u Egiptu je fantastičan. Playstation u svakoj kući, Smart TV, najnoviji automobili u garažama. Ovo je najjača nacija na planeti.

BENJAMIN: Jel ste imali kišu ove godine? Jel su vam bašte i usevi dobri?

JOSEF: Ne moramo da brinemo o tome. Pripremili smo i sklonili brdo hrane u velikim skladištima. Faraon će moći da hrani ljude bar tri godine, čak i ako ne bude kiše uopšte.

BENJAMIN: A šta faraon misli o nama Jevrejima?

JOSEF: Obožava me! Svi Jevreji su dobrodošli. Dovedi celu porodicu, super ćemo ovde žitveti.

NARATOR: Svi Jevreji su se preselili u Egipat, imali su mnogo dece i živeli su jedan lep i uspešan život. Ali nakon mnogo godina, nakon smrti Josefa i njegove braće, novi faraon je došao na vlast.

FARAON: Savetniku, donesi mi najnoviji popisni izveštaj. Želim da znam nad kojim sve narodima vladam!

SAVETNIK: Da, naravno, Vaše Visočanstvo. Imam ovde brojeve.

FARAON: Da vidimo... Aha, vrlo dobro. Ju! Zar zaista ima ovoliko Jevreja?

SAVETNIK: O da, Vaše Visočanstvo. Rastu u brojevima. Oni su jako snažni radnici.

FARAON: Da li misliš da bi mogli da nam budu pretnja? Možda će tražiti neke zahteve od mene... Znaš kako se ovi radnici stalno žale o veličinama cigli za nove piramide. Plašim se da će iskoristi to što ih toliko ima i da će se pobuniti protiv mene!

SAVETNIK: Da, u pravu ste. Moramo da uradimo nešto da klonu duhom.

FARAON: Za početak, hajde da uradimo nešto sitno. Neka im se poveća broj cigli koje moraju da naprave svakog dana. Ako to ne uspe, oduzećemo im pauze od 15 minuta. Ako ni to ne uspe, onda ćemo možda uvesti oštrije mere.

NARATOR: Jevrejski radnici su se mučili da ispune faraonove zahteve.

JEVREJIN 1: Ruke me ubijaju. I moja leđa, joj! Ne mogu da izdržim ovaj tempo.

MAGID

JEVREJIN 2: Možemo da napravimo hiljade cigli dnevno – ali dve hiljade? Niko ne može to da postigne! Popadaćmo svi!

JEVREJIN 3: Nazad na posao, šef dolazi!

ŠEF: Efikasnost, ljudi! Moramo da napravimo još 900 cigli do sumraka! Ajde, radite brže!

JEVREJIN 1: Šefe, radimo najbrže što možemo.

ŠEF: Slušaj, pametnjakoviću! Veliki pritisak je na meni. Ako faraon ne dobije svoje cigle, ja ostajem bez posla. I ja moraom da hranim porodicu, znaš! Tako da nazad u rupu i počni da radiš!

JEVREJIN 2: Nismo imali pauzu ceo dan!

ŠEF: I nećete je ni imati! Ajde radi!

JEVREJIN 3: Znaš šta, šefe, stvarno si postao dosadan!

ŠEF: Šta si rekao?

JEVREJIN 3: Čuo si me!

[ŠEF ode i gurne Jevrejina 3 na zemlju]

ŠEF: A sada se vratite na posao pre nego što se zaista razbesnim!

NARATOR: A u međuvremenu, faraonova ćerka je usvojila malo jevrejsko dete. Dete, Mojsije, je odraslo u egipatskom bogatstvu.

ĆERKA FARAONA: Evo mili, pojedi svoj medeni kolač pre časa flaute.

MOJSIJE: Jako sam uzbuđen zbog žurke večeras!

ĆERKA FARAONA: Tvoja nova odora je prelepa, dragi. Samo se nadam da je nova piramida gotova. Tvoj deda je naterao radnike da rade duple smene samo da se palata završi pre velike svečanosti.

MOJSIJE: Čuo sam da se Jevreji žale.

ĆERKA FARAONA: Žale? Ne brini se oko toga. Mi vodimo računa o svim potrebama naših radnika, dragi. Nahranjeni su, imaju domove, damo im nove cipele svake godine. Mi smo vrlo velikodušni. Jedini je problem što njih – Jevreja, zaista ima previše. I zbog toga, moramo da ih smanjimo u brojevima. Znam da je tužno što moramo da ubijamo njihove novorođene bebe dečake, ali mi zaista to činimo za njihovo dobro.

MOJSIJE: Znam tako malo o svetu. Jednog dana želeo bih da izađem iz palate i vidim kako oni žive.

ĆERKA FARAONA: Oni nisu čisti kao i mi, dragi. Pogotovo ti Jevreji. Oni bacaju đubre po ulicama, i smrad je užasan.

NARATOR: Jednog dana Mojsije je odlučio da se iskrade iz palate i sam vidi nevolje Jevreja.

JEVREJIN 1: Ne mogu danas da radim, bolestan sam. I juče sam povredio ruku dižući kamenje!

ŠEF: Neću da slušam izgovore. Ova piramida mora da bude gotova do četvrtka. Danas je sreda! Tako da – pokreni se i na posao!

JEVREJIN 1: Ne mogu da radim. Molim te, saslušaj me, imaj malo milosti!

MAGID

JEVREJIN 2: Pusti ga, šefe!

ŠEF: Umukni!

JEVREJIN 3 (Jevrejina 2): Ne mešaj se u to!

JEVREJIN 2: Muka mi je od ovoga, šefe! Moj rođak je povređen. Ne može da radi danas. I neće raditi danas. Tako da idi reci faraonu da mora da unajmi još radnika ili se ovo neće završiti!

ŠEF: Umukni!

[Šef gurne Jevrejina 2 na zemlju]

JEVREJIN 1: Prestani!

ŠEF: Jako ću te povrediti, ti cmizdravi Jevrejinu!

JEVREJIN 3: Prestani! Jedan od faraonovih prinčeva dolazi!

MOJSIJE: Šta se dešava?

ŠEF: Ovaj ovde će dobiti batine koje zaslužuje, Vaše Visočanstvo! Samo gledajte!

MOJSIJE: Ne!

[Mojsije udari Šefa, koji pada na zemlju]

JEVREJIN 3: O ne! Šta si to uradio šefu? Nas će okriviti za ovo! Mi ćemo biti kažnjeni!

MOJSIJE: Jao šta sam to uradio? Šta sam to uradio!

NARATOR: Mojsije je pobjegao, daleko u divljinu. Tamo je sreo čoveka po imenu Jitro, koji ga je primio u svoj dom. Mojsije se oženio njegovom ćerkom Ciporom. Jednog dana, dok je Mojsije bio na ispaši sa stadom ovaca, naleteo je na grm koji gori.

BOG: Mojsije, Mojsije!

MOJSIJE: Ko je to? Šta se to dešava? Šta je to bilo?

BOG: To sam ja, Bog tvojih predaka, Avrahama, Isaka i Jakova.

MOJSIJE: Mora da imaš pogrešan broj.

BOG: Ovo nije vreme za šalu. Moraš da se vratiš u Egipat i suprotstaviš faraonu! A onda ćeš povesti narod nazad u njihovu domovinu!

MOJSIJE: Kako ću to uraditi? Narod mene ne zna! Sada kad sam pobjegao nemam nikakvu moć!

BOG: Ja ću biti sa tobom. Idi kod svoje sestre Mirijam, i kod svog brata Arona, i suprotstavi se faraonu!

NARATOR: Mojsije se vratio u Egipat sa svojom ženom i sinom Geršomom. Aron i Mojsije dolaze kod faraona.

FARAON: Šta ti hoćeš?

ARON: Našem narodu je potreban trodnevni odmor. Moramo da odemo van grada kako bismo se molili našem Bogu na naš način.

FARAON: Zašto ne možete da sačekate festival piramida? Tada će vaš narod imati priliku da proslavi sa svima.

MOJSIJE: Ne želimo da se molimo tvojim bogovima. Mi imamo jednog Boga, koji je moćniji od svih tvojih bogova.

FARAON: Mora da se šališ! Bogovi su načili veliki narod od Egipta. Šta je vaš Bog uradio za vas?

MAGID

MOJSIJE: Videćeš šta naš Bog može da uradi! I onda ćeš pristati na naše zahteve!

FARAON: Ne računaj na to, Jevrejinu!

NARATOR: Faraon je bio tvrdoglav čovek. Čak i nakon zala kao što su krv, žabe, vaške, divlje zveri, pomor stoke, čirevi, grad, skakavci i mrak, nije hteo da da Jevrejima ni jedan slobodan dan. Tek kada se desio pomor prvorođenih beba Egipćana, faraon je promenio svoje mišljenje.

FARAON: Zar ti nije jasno šta se dešava?!

SAVETNIK: Ne, Vaše Visočanstvo, ne razumem zašto nas naši bogovi ne štite.

FARAON: Sve što smo mi uradili Jevrejima se sada dešava nama!!!

SAVETNIK: Možda je njihov Bog moćan!

FARAON: Reci policiji koja okružuje njihova susedstva da ih puste.

NARATOR: Te noći, Mojsije se obratio narodu.

MOJSIJE: Obujte svoje sandale, nećemo imati vremena da ispečemo hleb za sutra! Večeras napuštamo Egipat, i krećemo put naše nove zemlje! Naša deca, i deca naše dece, će pamtiti ovu noć! Oni će pričati priču o tome kako smo se suprotstavili faraonu, i kako nam je Bog pomogao da budemo slobodni ljudi!

ARON: Neka svi koji su gladni dođu i jedu!

NARATOR: I tako se završava naša mala predstava.

MAGID - ČETIRI PITANJA

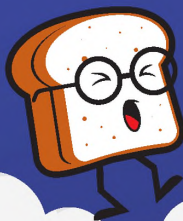

Ma ništana halajla haze mikol halejlot?
Zašto je ova noć drugačija od svih drugih noći u godini?

1

ŠABEHOL HALEJLOT ANU
OHLIN HAMEC UMACA.
HALAJLA HAZE KULO MACA?

SVIH DRUGIH NOĆI JEDEMO I KVASNO
I BESKVASNO,
A OVE NOĆI SAMO
BESKVASNO/MACES?

2

ŠABEHOL HALEJLOT ANU
OHLIN ŠEAR JERAKOT.
HALAJLA HAZE MAROR?

SVIH NOĆI JEDEMO RAZNE VRSTE
ZELENI, A OVE NOĆI SAMO GORKE
TRAVE, MAROR?

KOJI JE TVOJ ODGOVOR NA
OVA PITANJA?

3

ŠABEHOL HALEJLOT EJN ANU
MATBILIN AFILU PAAM EHAT.
HALAJLA HAZE ŠTEJ PEAMIM.

NIJEDNE NOĆI NE UMAČEMO
TRAVE NIJEDANPUT, A OVE NOĆI
DVAPUT?

4

ŠABEHOL HALEJLOT ANU OHLIN
BEJN JOŠVIN UVEJN MESUBIN.
HALAJLA HAZE KULANU
MESUBIN.

SVIH NOĆI JEDEMO ILI SEDEĆI ILI
NASLONJENI,
A OVE NOĆI SVI SAMO NASLONJENI?

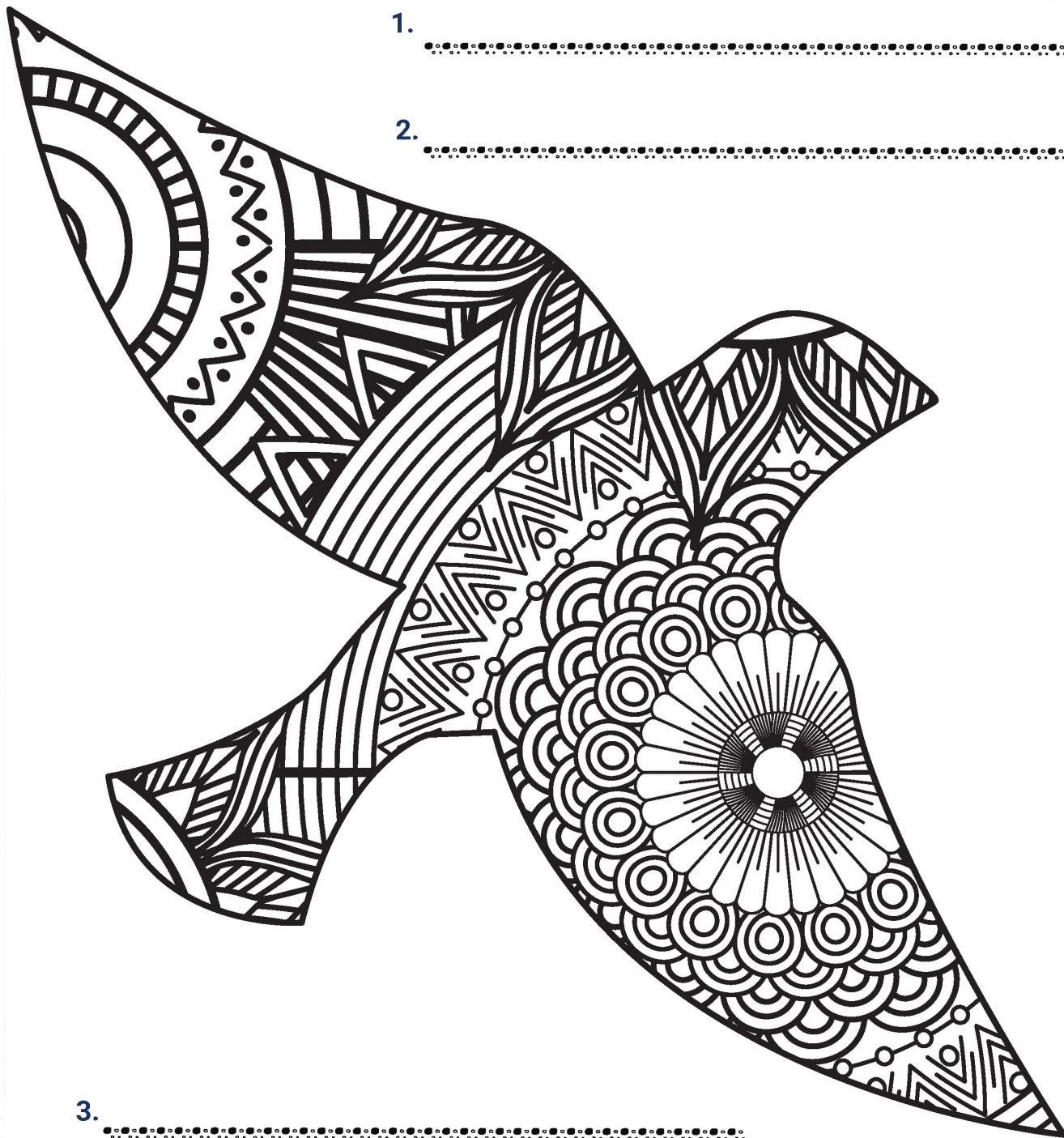
KOJI JE TVOJ ODGOVOR NA
OVA PITANJA?

MAGID - ČETIRI PITANJA

KOJA ČETIRI PITANJA TI IMAŠ O PESAHU?

1.

2.

3.

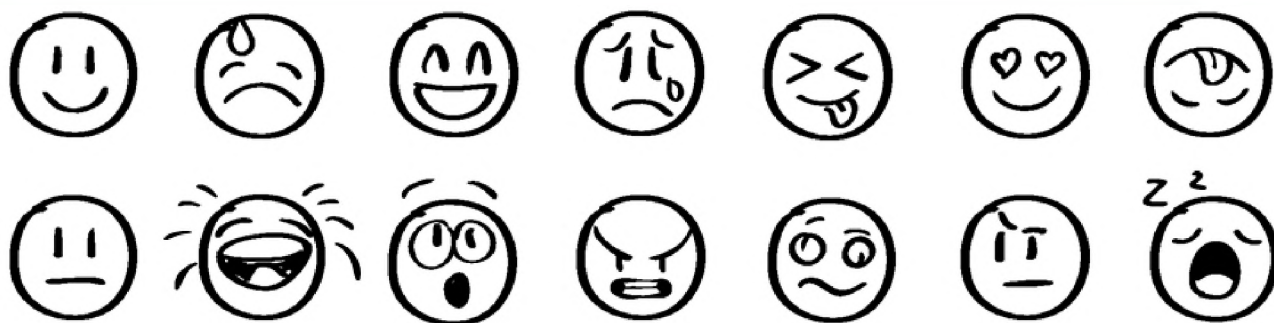
4.

MAGID - ČETIRI DETETA

Hagada nam priča o četiri deteta i njihovim reakcijama na Seder.

Oboji emotikone koji opisuju kako se ti osećaš povodom svih običaja koje imamo za praznik Pesah.

MAGID - DESET ZALA

#ZLASUSTRAŠNA
#PUSTIMOJNAROD

Krv u reci Nil

Žabe

Vaške

Divlje zveri

Pomor stoke

Čirevi

Grad

Skakvci

Mrak

Smrt prvorođenog

U prazan prostor nacrtaj jedno od deset zala po izboru.

MAGID - DAJENU

Pesmica koja se peva u ovom momentu sedera je pesmica o zahvalnosti. Kroz nju iskazujemo da smo zahvalni što nas je Bog izveo iz Egipta, što je razdvojio more, što nas je spasio od ugnjetača, što nas je čuvao četrdeset godina u pustinji, što nam je dao Šabat i tako dalje.

Nakon svake iskazane zahvalnosti kažemo **dajenu**, što na hebrejskom znači "bilo bi nam dovoljno" i time iskazujemo da je samo jednu od ovih stvari Bog uradio za nas, to bi nam bilo sasvim dovoljno.

Na čemu si ti zahvalan ili zahvalna ove godine?

RAHCA

Pranje ruku uz blagoslov

Baruh ata Adonaj elohejnu meleh haolam ašer kidšanu bemicvotav vecivanu alnetilat jadajim

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da peremo ruke

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
עַל נְטִילַת יְדַיִם

MOCI MACA

Blagoslov za maca („zvezda“ večeri)

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ

Baruh ata Adonaj elohejnu meleh haolam, hamoci lehem min haarec

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji daje hleb iz zemlje.

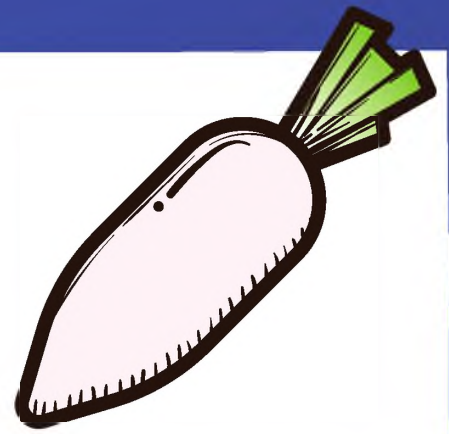
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה

Baruh ata Adonaj elohejnu meleh haolam ašer kidšanu bemicvotav vecivanu al ahilat maca.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i zapovedio nam da jedemo maca

MAROR

Gorke trave

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתַי
וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מָרוֹר

Baruh ata Adonaj elohejnu meleh haolam ašer kidšanu bemicvotav vecivanu alahilat maror

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i zapovedio nam da jedemo maror.

KOREH

Hilelov sendvič = između dva macesa stavi maror + haroset

Da li ti se sviđa Hilelov sendvič?

ŠULHAN OREH

Vreme je za večeru, uživaj u jelu!

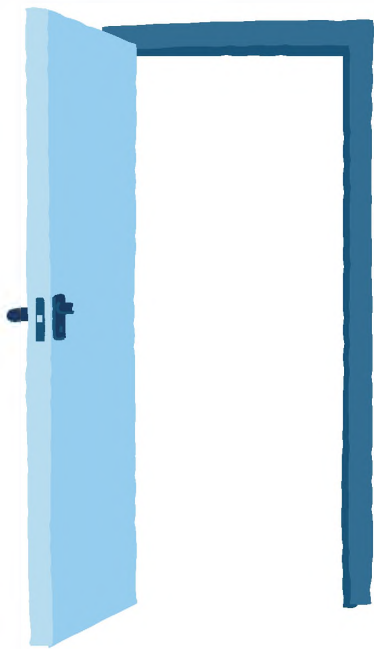
CAFUN

Pronađi AFIKOMAN. A onda ga pojedi 🍴😊🍴

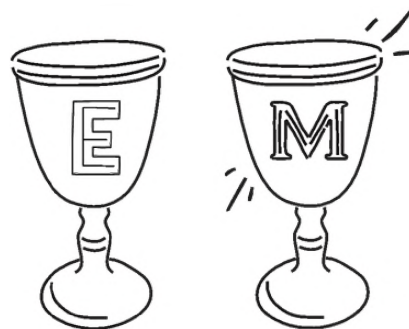

BAREH

Zahvali se na hrani koju si pojeo ili pojela.

**Otvori vrata za proroka Elijahu.
Napuni čašu vina za njega i za
proročicu Miriam.**

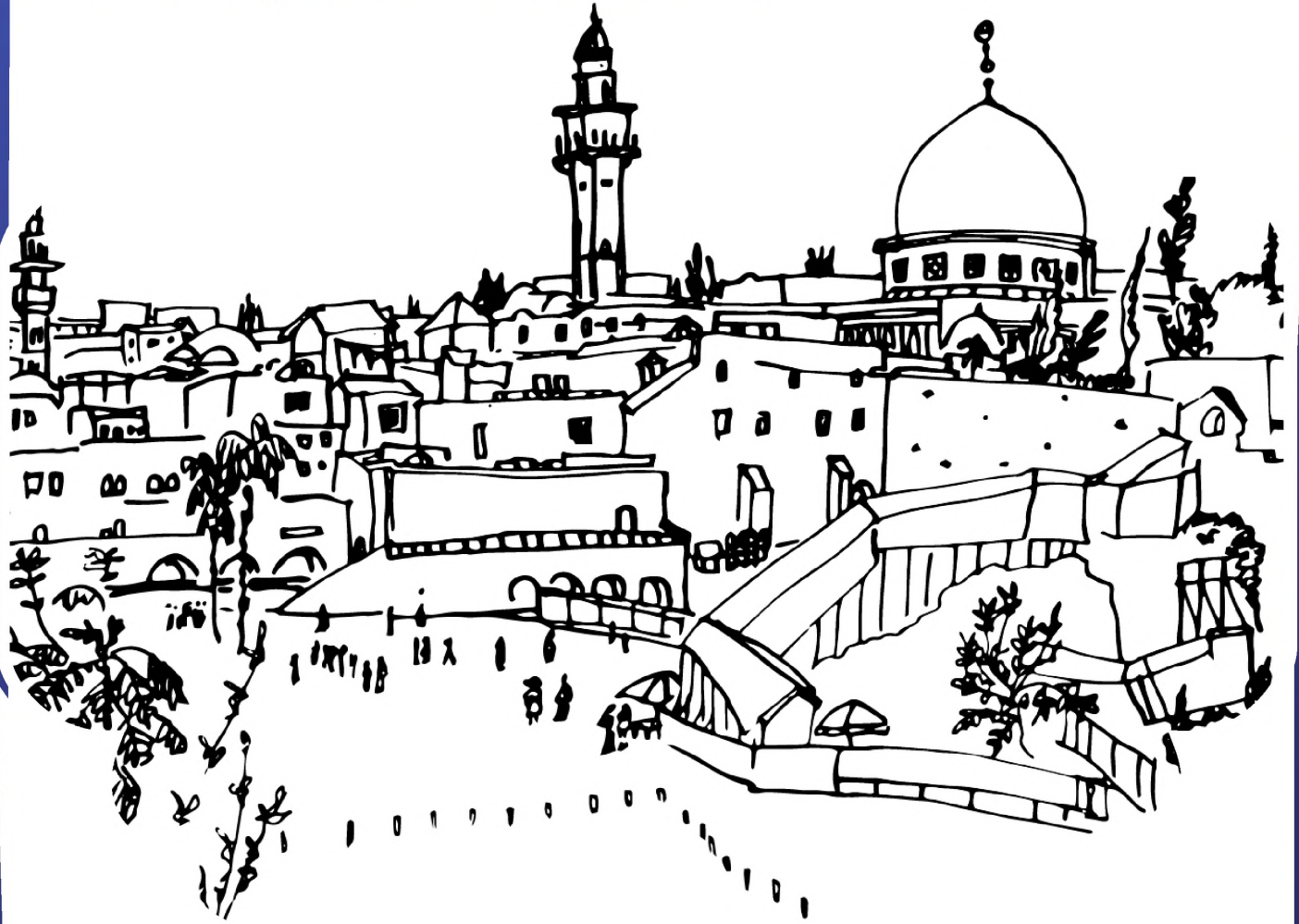
HALEL

Molitva kojom se zahvaljujemo za velika čuda koje je Bog učinio za jevrejski narod.

Napiši za koja si čuda ti zahvalan ili zahvalna

NIRCA

Sledeće godine u Jerusalimu!

Podsećamo te da obojiš sve naslove koji opisuju 15 koraka Seder večere, crno-bele slike i odgovoriš na postavljena pitanja.

Takođe, ukrasi ovu hagadu kako ti želiš, jer ona pripada tebi i data ti je na čuvanje.

Malo smeha

Dečak se vratio iz škole i otac ga je pitao: „Šta si danas naučio u školi?“
Dečak je odgovorio: „Rabin nam je danas pričao o Mojsiju i kako je izveo decu Izraela iz Egipta.“

„I? Kako je to Mojsije uradio“, pitao je otac.

Dečak je rekao: „Mojsije je bio veliki i jak čovek i pretukao je faraona. I dok je faraon ležao na zemlji, okupio je sve Jevreje i otrčao sa njima do mora. Kada su stigli tamo, grupa inženjera je sagradila veliki pontonski most. Kada su svi prešli na drugu stranu, digli su most u vazduh dok su Egipćani pokušavali da ga pređu.“

Otac je bio šokiran! „Jel to zaista ono čemu vas je rabin danas učio?“

Dečak je odgovorio: „Ne. Ali nikada ne bi poverovao u priču koju nam je stvarno ispričao.“

Jevreji su stigli do Crvenog mora i trenutno tu čekaju.

Vide da se Egipćani približavaju. Mojsije se obratio svom agentu za promociju.

Mojsije: „I? Gde su ti brodovi koje si nam obezbedio?“

Agent: „Brodovi? Nisi spominjao nikakve brodove!“

Mojsije: „Pa šta sad očekuješ od mene da uradim? Da razdvojim more, pa da svi samo prošetao do druge obale?!“

Agent: „Ako to uspeš da uradiš, obezbediću ti tvoje lično poglavlje u Bibliji!“

Moše je živeo u Poljskoj ceo svoj život, ali pred sam početak Drugog svetskog rata, predvideo je da zlo i nevolje dolaze. Prodao je sve što je posedovao, pretočio to u zlato, a zatim je otopio zlato i otišao da mu se napravi 5 setova veštačkih zuba. Napustio je Poljsku, i nakon dugačkog putovanja stigao je u Nju Jork. Dočekao ga je imigracioni službenik, koji je ga je ispitivao i pregledao njegove stvari. Kada je ugledao 5 setova veštačkih zuba, pitao je Mošea zašto ih ima toliko. Moše je rekao: „Kao što možda znate, mi religiozni Jevreji imamo dva seta sudova, jedan za meso i jedan za mlečne proizvode. Ja sam toliko religiozan da i ja moram da imam dva različita seta zuba.“ Službenik je bio zbunjen. „Ali to su dva seta zuba. Šta će ti ostala tri?“ pitao je službenik. „Pa,“ Mojsije je dogovrio, „mi, ultra-religiozni Jevreji, takođe koristimo posebne sudove za Pesah. A ja sam toliko religiozan da su mi potrebna i dva seta zuba za Pesah, jedan set za mesna jela i jedan set za mlečna jela.“ Službenik je i dalje bio zbunjen. „Ubedio si me da si vrlo religiozan čovek i prihvatam da ti zato trebaju 4 seta veštačkih zuba. Ali šta je sa petim?“ Moše je rekao: „Pa, da budem potpuno iskren, gospodine službeniče, svako malo volim da pojedem i sendvič sa šunkom i sirom.“

Koja je razlika između macesa i kartona?
Karton ne ostavlja mrvice na tepihu.

Pogodi šta je na slici

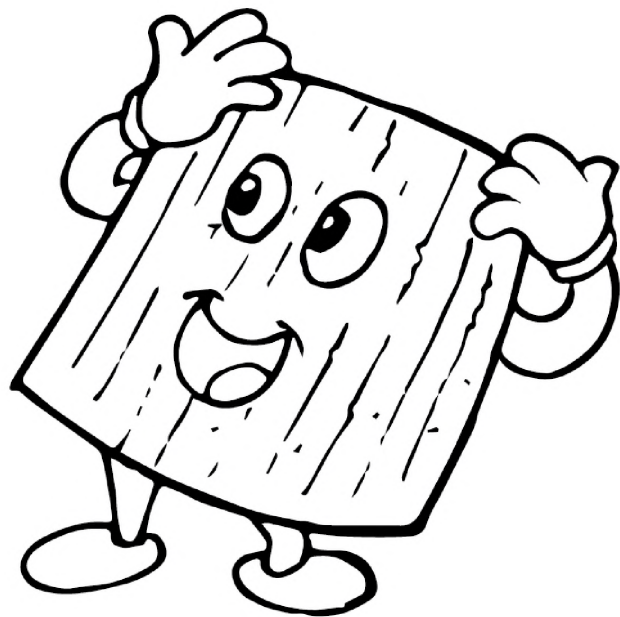
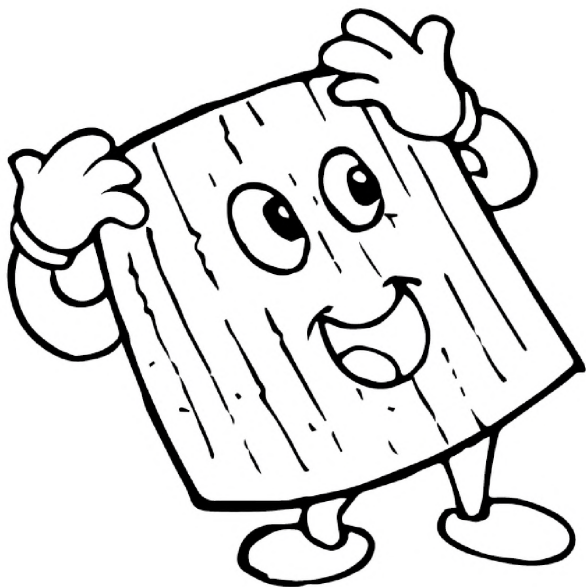
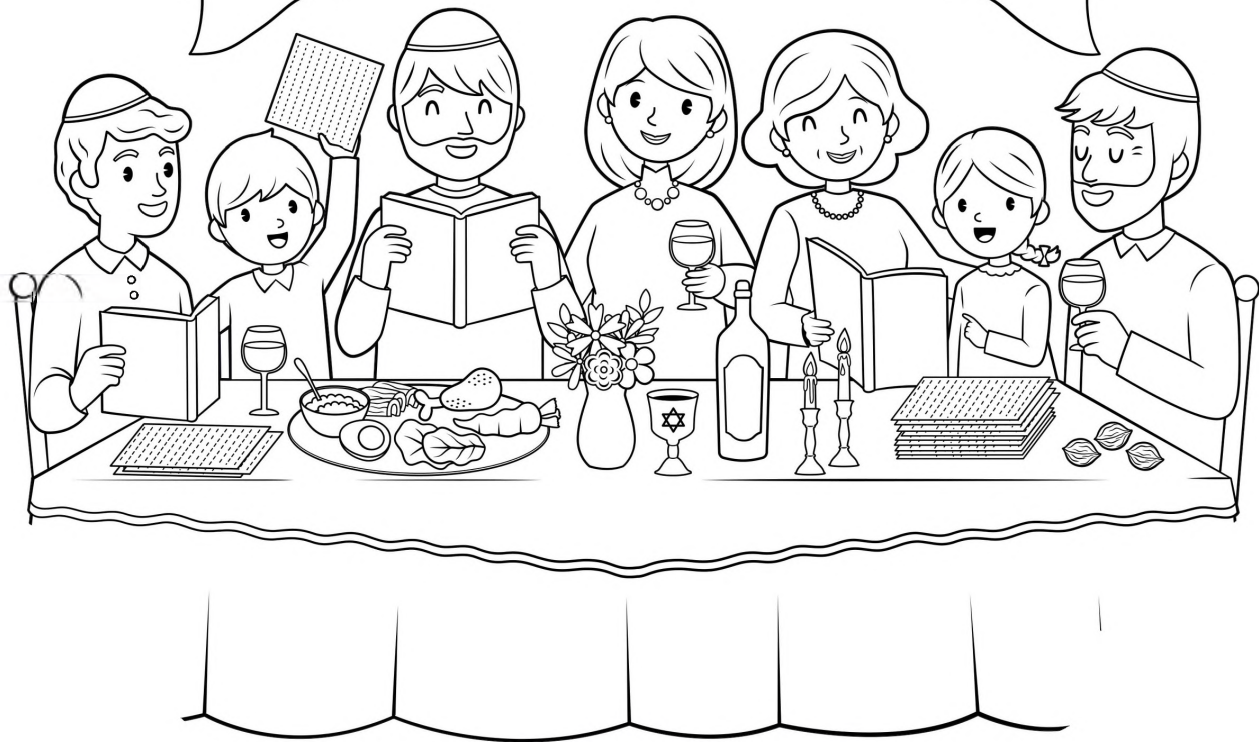

Odgovore napiši ovde, uz objašnjenja kako su ove slike povezane sa praznikom Pesah

[]

Srećan Pesah

Zanimljivosti

Jevreji iz Španije, Italije, Sicilije, Maroka, Tunisa i Sardinije bi donosili Seder tanjir na sto uz malu ceremoniju. Prekrili bi tanjir lepom platnenom salvetom i pevali bi dok tanjir ne donesu za sto. Tanjir bi onda prenosili od osobe do osobe i svako bi na trenutak stavio tanjir na glavu. Ovo simboliše da smo nekada bili robovi u Egiptu i da smo nosili teško breme na našim glavama i leđima.

Neki Jevreji iz Etiopije nemaju Hagadu, tako da oni čitaju priču o izlasku iz Egipta direktno iz Tore. Takođe, sami prave svoj maces od brašna od leblebije.

U Siriji Jevreji srednju maca ne lome na pola, već je lome u obliku dva slova hebrejskog pisma - dalet i vav. Ova dva slova imaju numeričku vrednost 10 kada se saberu i simbolišu 10 Božijih zapovesti.

Na Kubi, zbog siromaštva, Jevreji ne mogu da priušte svo neophodno voće za pravljenje haroseta, pa tako oni koriste maces, med, cimet i vino.

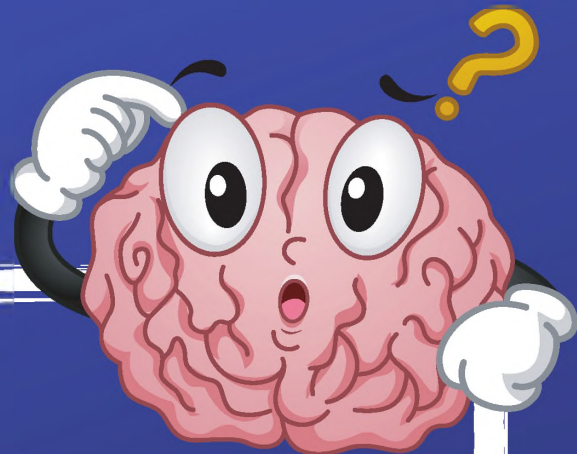
U Španiji koriste urme, kajsije, pistaće, pinjole i kokos da naprave haroset.

U Indiji, haroset se pravi od suvog grožđa, urmi i paste susama.

Na Gibraltaru stavljaju prašinu cigle u haroset, kako bi haroset što više podsećao na cement koji su Jevreji koristili tokom ropstva.

Jevreji iz Etiopije se jako identifikuju sa Pesah pričom. Godine 1985. oni su imali svoj „Exodus“ kada je skoro 8000 Jevreja prešlo iz Sudana u Izrael. Oni ovo obeležavaju tako što polome svo svoje posuđe, pa onda prave novo. Ovo simboliše odvajanje od prošlosti i nov početak.

Pesah kviz

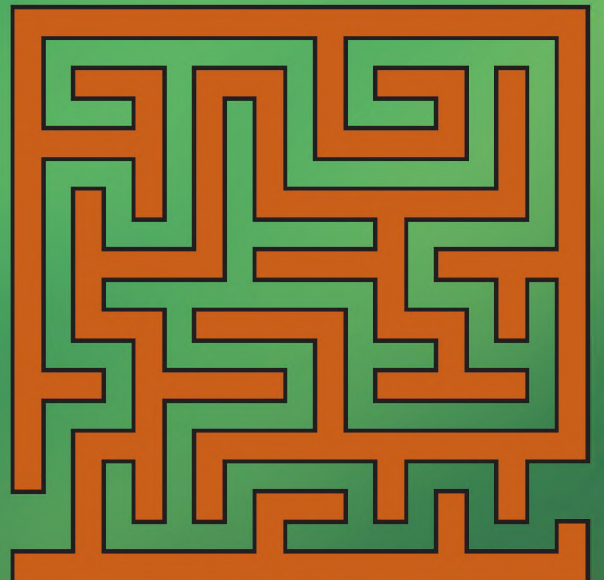
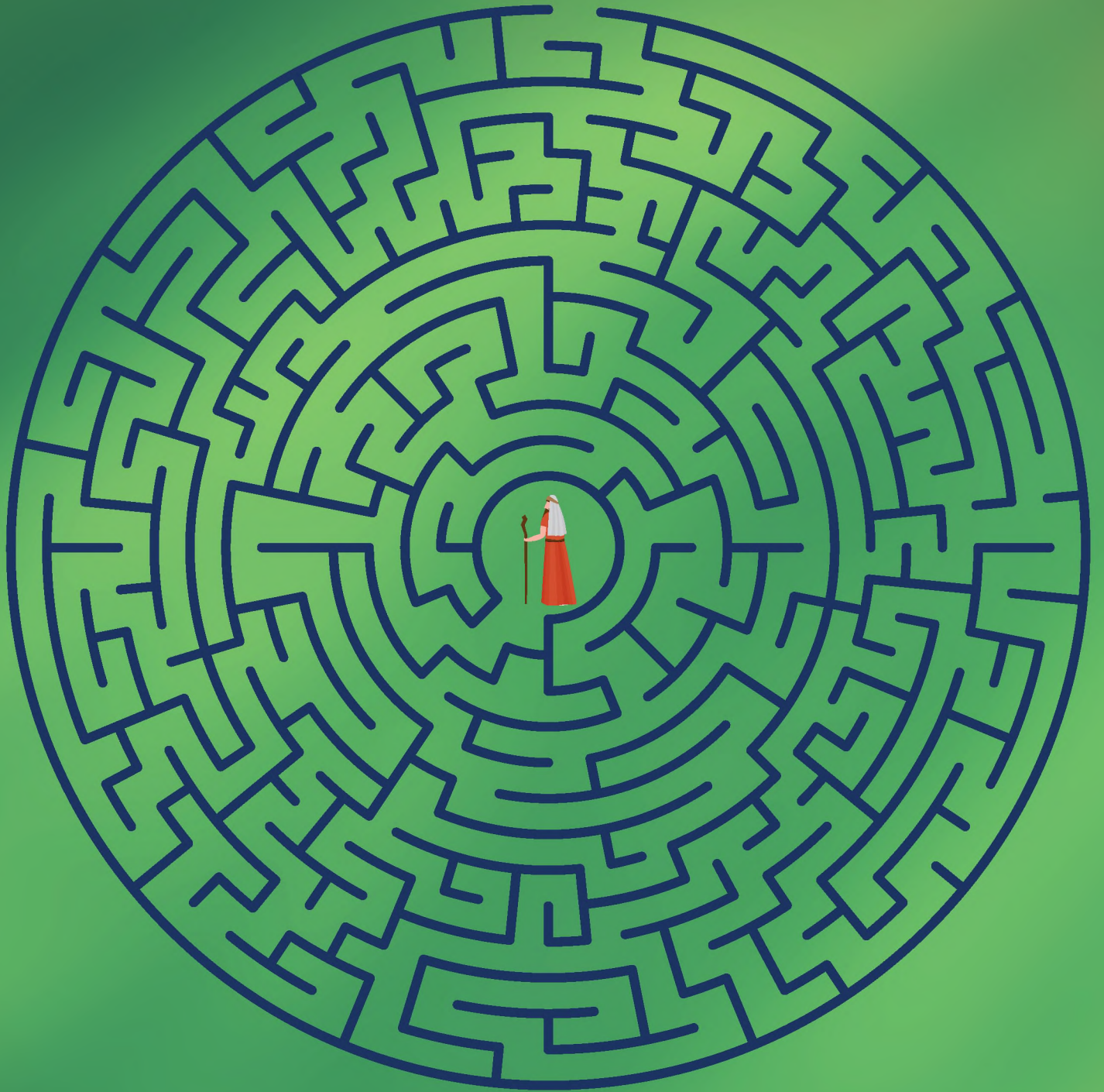

1. Koliko dana traje praznik Pesah?
2. Koji događaj iz jevrejske istorije proslavlja praznik Pesah?
3. Koju od tri navedene hrane jedemo za praznik Pesah: hala, maces, krofne?
4. Koliko je zala Bog poslao na Egipat?
5. Ko je izveo Jevreje iz Egipta?
6. Šta NE pripada na Seder tanjiru: haroset, maror, falafel?
7. Kako se zove knjiga koju čitamo za Pesah?
8. O koliko dece priča Hagada?
9. Koja biblijska ličnost je pozvana na Pesah Seder?
10. Na kraju Sedera, običaj je da se kaže:
 - a) Sledeće godine u Jerusalimu!
 - b) Živeli (Lehaim)!
 - c) Vidimo se sledeće godine!
11. Koliko čaša vina pijemo za Seder Pesah?
12. Šta nije bilo jedno od deset zala: pomor stoke, žabe, suša?
13. Šta znači reč seder na hebrejskom?
14. Šta sakrivamo tokom Sedera?
15. Koliko sastojaka ima na Seder tanjiru?

1. 8
2. izlazak iz Egipta
3. maces
4. 10
5. Mojsije
6. falafel
7. Hagada
8. 4
9. prorok Eljahu (Ilija)
10. a)
11. 4
12. suša
13. red
14. parče macesa – affikoman
15. 6 + maces

Pomozi Mojsiju da nađe svoj put iz Egipta

Kutak za roditelje

Praznik Pesah uvek pada u proleće, **15. dana meseca Nisana**, koji se još u Tori naziva i Aviv (proleće). Pesah je u jevrejskoj tradiciji poznat još pod nekoliko imena: osim **Hag haAviv** (praznik proleća), on se naziva još i **Hag Hamacot** (praznik beskvasnih hlebova), kao i **Z'man herutenu** (vreme naše slobode).

Pesah je prvi od tri hodočasna praznika u jevrejskoj tradiciji (ostala dva su Šavuot i Sukot) koji istovremeno asociraju kako na jedan od značajnih perioda u jevrejskoj istoriji, tako i na obeležavanje određenog perioda u agrikulturalnoj godini. Pesah konkretno seća na dva aspekta jevrejskog kulturalno-istorijskog i privrednog života:

1. Narativ i simbolika Pesaha podsećaju na **izlazak Jevreja iz Egipta**, odnosno na duhovno i fizičko oslobođenje Jevreja od egipatskog ropstva. Kao što su Jevreji prilikom izlaska imali samo toliko vremena koliko da naprave beskvasni hleb koji će poneti sa sobom, tako i danas Jevreji širom sveta, slaveći Pesah i podsećajući se na ovaj deo istorije, za vreme osam dana trajanja praznika (u Izraelu sedam) jedu samo beskvasne hlebove koji se nazivaju **maces ili macot**, i uopšteno iz upotrebe izbacuju svu hranu koja sadrži hamec – kvasni element. Simbolički cilj izbacivanja kvasne hrane tokom osam dana trajanja Pesaha jeste:

- a) podsetiti se na pomenuti deo istorije – izlazak Jevreja iz egipatskog ropstva
- b) osloboditi se bilo kakve gordosti i veličine koja ometa kvalitetan život individue (a uz oslobađanje od gordosti dolazi i bolje razumevanje čitave priče o izlasku iz Egipta)

2. Pesah takođe simbolizuje i obeležavanje **početka sezone žetve u Izraelu**.

Pre Pesaha običaj je temeljno očistiti kuću od svega kvasnog i pripremiti je za praznik, a sam praznik otpočinje svečanom večerom koja sadrži obaveznih 15 delova, uz narativno i interpretativno izlaganje priče o izlasku iz Egipta. Na taj način **svaka generacija i svaka individua je podstaknuta da svake godine pronađe novo značenje i značaj suštine ovog praznika u svojoj aktuelnosti i svom savremenom životu**.

Seder pesah

Reč „seder“ na hebrejskom znači **red**. Za praznik Pesah, pored uobičajenih stvari kao što su paljenje sveća, izgovaranje blagoslova i svečanog prazničnog obroka, prepričavamo priču o izlasku iz Egipta - priču o ropstvu i slobodi. O svim tim događajima pričamo prema određenom redu (seder), trudimo se da to ne bude samo priča puna činjenica već oživljavamo te događaje svake godine i pokušavamo da povežemo priču o Mojsiju i izlasku sa našim životima danas. Šta danas znači biti slobodan? Čega smo sve robovi? Da li imamo slobodu govora, mišljenja, kretanja? Podsećamo se i pričamo o ljudima koji u svojim domovima, gradovima i državama još uvek nisu slobodni ljudi.

Seder počinjemo rečenicom: „Seti se kada smo bili robovi u zemlji egipatskoj...“ Ne samo da smo dobili slobodu pre nekoliko hiljada godina već je svaki put dobijamo tokom Pesaha.

Deo Sedera koji se zove Magid počinje rečenicom **“Ovo je hleb bede koji su jeli očevi naši u zemlji egipatskoj. Ko je god gladan, neka dođe i neka jede. Ko je god siromašan, neka dođe i neka slavi Pesah”**.

HAG PESAH SAMEAH

Ledor Vador